

EPISES

1 ¹Ngau Pol ka ugere. Nanaranga rerenganao ka Kristus Iesus ‘apostel’ ne upura.

Be nge kam Nanaranga tamoata be aine ne Epises anua-lo kasoaki ka ugere-kaming. Kam Kristus Iesus ilo-ming eremoarungadi ane be katagatagai.

²Tamada Nanaranga be Tanepoa Iesus Kristus iboadu marou ne tadokidoki-ba be ilo-uia ne ngang-kaming.

Marou Kristus Ara-nao Be Dokiadi Dipurapura

³Nanaranga, Tanepoa neda Iesus Kristus Tama tarakeaki! Ngai ka Kristus-lo be marou moarunga Oli Spirit inegenene ane be marou moarunga lang anua-lo dieno ane be imarou-kita. ⁴Maka ma kateka isi tago iemaki be Kristus ara-nao be inanga-kita kita ngai tamoata be aine ne, be kusida ratadi, be adoadoa-da be girikida tagotago. Nanaranga ireretaki-kita bokana ⁵toira be Iesus Kristus ara-nao be inanga-kita kita masa ngakoroti-kita be natu tapura. Kana ngaedi nge rerengana-tina be suri-uia nena-lo be iemaki. ⁶Marou ne tadokidoki-ba kaiboang be malamakadi otioti iang-kita bokana, ara tarakeaki! Marou bokainaina nge Natu irereretakia-tina ara-nao be bang moamoamo bokana iang-kita. Tago tazazadi.

⁷Kristus imate be daraka ane be izaza-kita be imuleki-kita, be ono muzigoala neda irokakile-kita. Nanaranga marou ne tadokidoki-ba moimoi be dilaba-tina ⁸be kana-labibia be iang-kita. Marou ne ngaedi nge tago ianang-kita-ba! Kaua ne malaidi be kaua ono zamanga ne zaiza be iang-kita. ⁹Be suri-uia ne uarikadi itagadi be labu ne sikita zumzumkaki nge mangata itiking-kita. Kana ngae nge Kristus ara-nao be toira-tina be ilo itekenanai be labu ne inangai. ¹⁰Be bong-tina ne dapura masa labu ne ngae nge ngaemaki be ngakalingo. Nanaranga ilo itekenanai be bokai ngamuzi kana: Kana moarunga lang-lo be kateka-o dieno nge ngatekenanadi Kristus zaiza be ngaia-doi eruma daeno kana.

¹¹Kana moarunga nge Nanaranga rerengana-lo ilo ilelolenaki be rakana ngaemaki kana nge ngaemaki. Ngai labu ne ieno ka bokai

imuzimuzi. Tago ramoramo-ba ka iememaki. Bokaibe labu ne itagatagai be matamata be ilo itekenanai kita masa Kristus zaiza be tamoata be aine ne tapura. ¹²Bokaibe Nanaranga kaiboang ne malamakadi otioti nge tarakeaki! Maka ma kita ka matamatanatuka be iloda Kristus-o tanangalako be tarapurapu!

¹³Be kam nge bokainatuka-la. Bong pile moimoibe kalingo kalongo nge Kristus lama kaunani. Pile moimoibe kalingo ngae nge Pile Uia, be Pile Uia ngae ka iduma-kaming be ono Nanaranga iuketi-kaming. Be bong Kristus lama kaunani nge Nanaranga itaguraki be kilala omingo inangai be inem-kaming. Kilala ngae nge Oli Spirit. Oli Spirit ka matamata be Nanaranga moimoi be irangaki ngang-kita kana. ¹⁴Oli Spirit iang-kita be ono bokainatuka takaua-uia: kana maka tamoata be aine ne moimoibe irangakidi nge tadoki-la be kana. Be tamoata be aine ne inemdi nge ngazazadi be ngarubetakidi be tago iboadu kana teke uaura nena-lo dasukoaki. Nge bokai ka Nanaranga kaiboang ne malamakadi otioti nge tarakeaki!

Pol Rabo Ne

¹⁵Labu ngaenao ka bong matamata be bokai ulongo kam Tanepoa Iesus lama kaunani be Nanaranga tamoata be aine ne karereretakidi nge ¹⁶kam kanabe izamaizama Nanaranga uperuperui. Tago sesu kam kanabe Nanaranga raboia udokitotoki. Rabo negu moarunga-lo nge ilogu ianangkaming-la. ¹⁷Izamaizama nge Tanepoa neda Iesus Kristus Nanaranga ne be Tama kaiboang ne malamaka otioti nge usunaunai be Oli Spirit ne ngang-kaming kana. Oli Spirit ka ngataguraki be Nanaranga mangata ngananga-kaming be kaua malaidi kamadoki be ono Nanaranga kamakauatakia-uia. ¹⁸Be sinau negu takadi Nanaranga-lo nge bokai: Ilo-ming dazama be malama ne kamaita. Bokai masa kana maka irangaki be ono ikila-kaming be kararapung nge kamakauataki. Moimoina-tina marou ne malamakadi otioti tamoata be aine ne moimoi be irangakidi nge dilaba-tina be kolokolo ilodia-lo dieno. ¹⁹Be kaiboang ne bibia kita maka lama taunani iloda-lo dimalipilipi nge moimoi be dilaba-tina. Kaiboang ngaedi kita-lo dieno nge kaiboang ne kanabibia ²⁰ono Kristus mate-lo be imarangaki be idoki be lang anua-lo ege oana-nao^a inangai. ²¹Be Kristus makara isoaki be tamoata bibia lang anua-lo, kaiboang moarunga, tamoata kaiboang nedi otioti be tanepoa moarunga nge itanepoadi. Kaiboang moarunga ono ara dokinga kateka kaituka ieno ngaena-lo be kateka alalauri-lo nge ngai atabaladi isoaki. ²²Nanaranga ka kana moarunga idoki be Kristus ae babadia-lo inangaria. Be itaguraki be Kristus idoki be 'sios' iani, be kana moarunga 'sios'-lo nge Kristus

^a 1:20 Kaba aradi bibiatuka.

pangana kandi. ²³Be ‘sios’ nge Kristus kania moarunga bokana. Be Kristus nge kana moarunga-lo isoaki-doi. Bokaibe Kristus nge ‘sios’ ne eremoarunga-nalo isoaki-doi.

Kristus-lo Ka Moauriuri Soaki Ipurapura

2 ¹Toira nge Nanaranga pilenga tago katagatagadi be muzigoala neming-lo kasukoaki be nge ka-mate bokana. ²Bong ngaradia-lo nge kateka ngae mata ne goalakadi katagatagadi. Be mariaba makatabala lang-lo disukoaki nge biabiadi nedi muzinga katagatagadi. Tamoata be aine maka Nanaranga pilenga tago dilongolongo nge mariaba ngae eruma disoaki be ibagabagadi. ³Moimoi rama teke nge kita moarunga nge mariaba ngae eruma tasoaki be kusida rerengadi tatagatagadi. Be rakana tamoatada direretaki ki iloda diani nge taemakia-ba. Tago iloda talelenaki noko! Bokai tamuzimuzi be tamoata-la takadi bokana, Nanaranga nama ratinga ka eruma tasoaki.

⁴Ata Nanaranga ilo-taga ne kababe ilaba-tina, be reretaka ne kita-lo nge ilako-la be ieno. ⁵Moimoi kita pilenga tago tatagatagadi be matanao nge ambe tamate bokana, ata ambe Kristus zaiza be idokiteteki-kita be moauriuri tasoaki. Bokaibe nge Nanaranga marou ne tadokidoki-ba ane ka kam iuketi-kaming be imuleaki-kaming. ⁶Muzigoala neda-lo be tamate ka Nanaranga itaguraki be Kristus Iesus zaiza be imarangaki-kita be lang anua-lo isoakingaki-kita. ⁷Bokai imuzi be ono itiking-kita marou ne tadokidoki-ba nge dilaba be dilaba-tina, be moimoi be irereretaki-kita. Nge Kristus Iesus malipinga-nao ka muzi iauia ngae iemaka-kita. Be alauri masa bokaina-la ngamuzimuzi. ⁸Maka ma nge Nanaranga marou ne tadokidoki-ba ane ka lama kauni be iuketi-kaming. Tago malipi teke kaemaki. Tago-tina. Nge Nanaranga lumaluma ne kata ka iang-kaming-ba. ⁹Nge tago malipinga-ming ulikadi kaoa! Bokaibe tago teke iboadu ono ngaduasare be nena-la ngaraketukai. ¹⁰Maka ma kita nge Nanaranga ka iemaki-kita. Kristus Iesus aranao ka iemaki-kita be malipi uia ka taememaki kana. Be malipi uia ngaedi nge Nanaranga matamata be imoataungaki-kita be dieno ka taememaki kana.

Kita Tekeda

¹¹Ilo-ming kauakaua. Toira nge kam Ungguma Takadi kaoa, be ungguma Iuda nge “kusiming tago korotototo” kana dirarangaki-kaming. Be nedia-la nge “kusidi korotototo” kana dirarangakidi. (Kilala ngae nge kateka-tamoata kana kusidio diememaki kata.) ¹²Bokaibe ilo-ming kauakaua, bong ngaradia-lo nge lauaba-tinao ka kasoaki. Tago sesu-tina Kristus kasaringai. Kam nge akerenga-mingtina. Kam tago Nanaranga tamoata be aine ne, nena-la be inangadi be disoaki aradi Israel bokana. Tago-tina. Taua maka Nanaranga tamoata be aine ne zaiza iemakadi

ilona-lo nge kam ara-ming tago dieno. Taua ngae labu nge pile moimoi be Nanaranga iemakio ka dieno. Be labu neming ono kateka ngaenao kamasoaki be kamarapurapu kana nge tago-tina. Bokaibe Nanaranga nge tagona-tina sake-mingo isoaki. ¹³Ata kaituka-tina Kristus Iesus ara-nao nge bokainatuka kasoaki: Kam toira kasauba kasoaki nge Kristus daraka ane be izaza-kaming be ambe kasaringamai.

¹⁴Maka ma Kristus ka nena-la be anua-uia idoka-kita. Anua-uia ngae bokainatuka idoka-kita: Iuda be kita Ungguma Takadi itekenana-kita be tekeda tapura. Be ne tamoata ane be boauboau bibia marada dieno be disereki-kita nge igamang. Boauboau bibia ngaedi ka diememaki-kita be neda-la taeduardua. ¹⁵Ne tamoata ane be Iuda Mata nedi bibia igamang be dileua. Iuda Mata nedi bibia ngaedi nge ere-sikitadi be biatangadi be igamang be dileua-doi. Bokai imuzi be ono ne ara-nao be tamoata rua idoki-diaru be tamoata teke oauoau ipuraki. ¹⁶Be kita ungguma rua nge ambe tamoatada teke. Kristus ka kai kapalapala uauau ne ane be Nanaranga-lo itekenana-kita. Kai kapalapalao imate be ono ungguma ruoti ngae-diaru nge edua nediaru iumatedi. ¹⁷Kristus ipura be Pile Uia ne mangata irangaki be ono kam Ungguma Takadi lauaba-nao kasoaki be kam ungguma Iuda Nanaranga saringa kasoaki nge anua-uia idoka-kaming. ¹⁸Maka ma Kristus-lo ka kita moarunga Ungguma Takadi be ungguma Iuda nge taboadu Oli Spirit tekana-la kaiboang nena-lo be Tama mata-nao talako.

¹⁹Bokaibe kam Ungguma Takadi nge ambe tago akerenga-ming ki muguma takadi kaoa. Tago-tina. Kam ambe Nanaranga tamoata be aine ne zaiza be ungguma teke-ming, be Nanaranga dara ne bokana kasoaki. ²⁰Kam nge pera Nanaranga ikeli bokana. Pera ngae ariri ne nge ‘apostel’ be ‘propet’ ka ditano. Be ariri-moane maka pera idokimatei nge Kristus Iesus. ²¹Ngai ka pera ngae kania moarunga idokimatedi be dirake nibe Tanepoa pera ne rata ipura. ²²Be Kristus-lo ka tamoata be aine takadi zaiza be pera teke bokana kelia-ming dipura, be Nanaranga nge Oli Spirit ne oti be iloming-lo isukoaki.

Pol Ungguma Takadi Imalipidi

3 ¹Labu ngaenao ka ngau Pol, kam Ungguma Takadi lili-mingo be Kristus ara-nao be uaura-lo usoaki. ²Moimoi kam ambe bokai kalongo Nanaranga marou ne tadokidoki-ba oti be kam kanabe Nanaranga malipi ngaedi iana. ³Nanaranga ka kana ngaemaki kana nge labudi sikitadi zumzumkaki mangata inanga be ngau itikina. (Kana ngaedi nge muku ambe ugere-kaming. ⁴Be kana ugere ngaedi kaleze masa Kristus labu sikita zumzumkaki ngau ukauataki bokana nge kam kamakauataki.) ⁵Toira nge Kristus labu sikita tago tamoata rangakadiadi ipura. Ata kaituka bong ngaedia-lo nge Nanaranga itaguraki be Oli Spirit

ne ane be Kristus labu sikita zumzumkaki ngae nge ‘apostel’ ne ratadi be ‘propet’ ne ratadi aoa-dialo be mangata irangakadi. ⁶Kristus labu sikita ne nge bokai: Pile Uia ane be Ungguma Takadi iboadu ungguma Iuda zaiza be Nanaranga kana ne moarunga natu bokana be danem-diabudu. Bokaibe ungguma ruoti ngaedi nge tamoata-doi teke. Be kana moarunga Nanaranga moimoi be tamoata be aine ne irangakidi masa Kristus Iesus ara-nao be danem-diabudu.

⁷Nanaranga ka nena-la be inangaia be pile uia ne mangata mrangarangaki kana. Marou ne tadokidoki-ba ane be lumaluma ne iana be ono kaiboang udoki be malipilipi kana upura. Be nge kaiboang ne ka dimalipilipi be ngau ono malipi ne ngaedi uememaki. ⁸Ngau moimoi Nanaranga tamoata be aine ne maradi nge alalauri-tina. Ata Nanaranga itaguraki be malipi ne bibia ngaedi iana: Pile Uia ne Ungguma Takadi miandi kana. Pile Uia ngae nge Kristus kana ne uia zazadi atabalabala-tina be tago iboadu uareadi dapura ka rangakadi. ⁹Kana takaia Pile Uia ngae irangaki be memaki kana nge bokai: Nanaranga labu ne sikita tago kauakauataki baituka ngaemaki be ngakalingo kana nge mangata mnangai be tamoata be aine moarunga date. Nanaranga ka kana moarunga iemaki. Bokaibe labu ne sikita ngae nge toira be imai tago sesu mangata inangai. ¹⁰Ata kaituka ambe ‘sios’ ne ane be kauanga malaidi be ilo lelenaka ne mangata inanga. Bokai masa ‘enzel’ kaiboangdi be kaiboang bibia lang anua-lo dieno nge Nanaranga ilo baituka inanganangai nge dakauataki. ¹¹Nanaranga tago ramoramo-ba ka bokai imuzi. Labu ne nem-kueno ieneno nge itagai ka bokai imuzi. Labu ne nem-kueno ieneno ngae nge Tanepoa neda Iesus Kristus-lo ka iemaki be ikalingo. ¹²Bokaibe Kristus ara-nao tasoaki bokana be lama taunani bokana kita taboadu takai be ramoramo Nanaranga mata-nao talako. ¹³Nge bokai ka ngau bokai uakoro-kaming: Ngau uaura-lo usoaki ngena moaki sakuli neming dibala. Moaki-tina. Nge ono kam duma kamadoki kana ka uaura-lo usoaki.

Pol Epises Kanabe Irabo

¹⁴Nge labu ngaenao ka kam kanabe Tamada aro tukuguo urokazokuria be uperuperui. ¹⁵Ngai ka tamoata be aine moarunga lang anua-lo be kateka-o tamadi, be ngaia-lo ka aradi didoki. ¹⁶Be Nanaranga bokainatuka usinaui: Kana ne uarikadi zazadi atabalabala-tina malamakadi otioti ilodia-lo nge Oli Spirit ara-nao be kaiboang kamadoki be ilo-ming sikitadi dakaiboang uia. ¹⁷Be lama unianga-ming kaiboang nedia-lo be Kristus ngataguraki be iloming-lo anua ngadoki. Rabo negu takaia nge bokai: Reretaka mata-o kamaduasare be labu-ming be ziri-ming kamananga. ¹⁸Bokai masa Nanaranga tamoata be aine ne zaiza be kaiboang kamadoki be Kristus reretaka mata ne palanga,

salagatika, rakenga be taonga kamakauataki. ¹⁹Be reretaka mata maka kaua moarunga iuasadi nge kamakauataki. Bokai masa kana moarunga Nanaranga-lo dikauri be dieno nge kam-lo eremoarungadi be iloming-lo dakauri.

²⁰Bokai be rakeaka bibia tani! Ngai kana moarunga bibia-la be ianang-kita. Kita tago taboadu tauare ki tago taboadu iloda dakauataki. Dilaba-tina ma! Be kana ngaedi nge tago ramoramo-ba ka iang-kita. Kaiboang ne ilo-dalo dimalipilipi itagatagadi be ianang-kita. ²¹Bokai be bong moarunga-lo nge izamaizama ‘sios’-lo be Kristus Iesus ara-nao be Nanaranga rakeaka bibia-tina ania ngapurapura! Rakeaka zugu moarunga-lo ania ngapurapura be nem-kueno ngaeneno! Moimoi.

Kita Tekeda Kristus-lo

4 ¹Ngau Pol, Tanepoa malipi ne uememaki ka uaura-lo usoaki. Bokai ka ngau bokainatuka uakoro-kaming: Nanaranga ikila-kaming bokana kilau ne ngae nge ulika kamapuraki be rerengana-lo kamasukoaki. Be kilau ne ngae nge Nanaranga-lo soakinga-ming zaiza iriringadi tekedi. ²Bokainatuka kamasukoaki: neming-la kamababalaki-kaming, tamoata takadi malielie-ba kamababasakidi, be moaki oaikiki-la be nama-ming diraratakidi. Reretaka mata-lo be kamaedudumai. ³Kamapipi be teke-ming bokana kamasukoaki, Oli Spirit-la inanga-kaming bokana. Be ilo-uia ne ane be teke-ming bokana kamauaukapotaki-kaming. ⁴Kita nge tamoata teke be Oli Spirit nge tekana-la, be kana-la tekana-lo ka kilaming-lako dipura be ilo-ming ono kanangalako be kamarapurapu. ⁵Tanepoa nge tekana-la, lama unianga-da nge tekana-la, Kristus-lo rukuiada-lako ipura nge tekana-la ⁶be Nanaranga nge tekana-la. Be ngaia-la ka tamoata moarunga Tamadi. Be ngai ka moarunga atabaladi isoaki, be ngai ka moarunga ilodia-lo imalipilipi, be ngai ka moarunga ilodia-lo isoaki.

⁷Kita teke-teke nge Nanaranga marou ne tadokidoki-ba tadoki. Ata tago ramoramo-ba ka tadoki. Tago. Kristus-la lumaluma ne iang-kita itagadi be marou ngaedi nge iang-kita. ⁸Nanaranga-la ‘Buku’ ne ipile bokana, “Bong iuasa be etetebalatuka ikautakilako nge tamoata kokoko-tina iuauridi be ibagadi. Be makara be itaguraki be lumaluma ne tamoata iandi.” (Sam 68:18)

⁹Bokai nge pile “etetebalatuka ikautakilako” nge labudi bakara? Labudi nge bokai: Matamata itaoio. Elaua-tina-ruma kateka ilona-lo ilako. ¹⁰Nge tamoata maka itaoio nge ngai alana-ma ka ikautaki. Be kautakinga ngaedi nge tago lukangadiabanao dimanubu. Tago. Ikautaki nibe lang iuasai be ilako-tina, be kana moarunga makatabala lang-lo dieno nge ngai ilodia-lo isoaki-doi, be ilodia-lo ikauri. ¹¹Be nge ngai ka “lumaluma ne tamoata iandi.” Alu ‘apostel’ bokana inangadi, aludi ‘propet’ bokana inangadi,

aludi Pile Uia mangata darangarangaki kana, aludi ‘sios’-lo damuamua kana, be aludi ‘tisa’ bokana dasoaki. ¹²Bokai imuza be ono Nanaranga tamoata ne moarunga imoataungakidi be Kristus malipi ne daememaki kana. Malipi ngaedi nge Kristus ‘sios’ ne dakeli be ngalaba. ¹³Be malipi ngaedi masa dalako nibe kita moarunga nge lama taunia-uia be tekedatina tapura. Be masa Nanaranga Natu takauataki be tamalai-uia. Bokai masa tado-matei be muzingada moarunga-lo nge Kristus zaiza surida tekedi. ¹⁴Bokai tamuzi masa kita tago natu-muku bokana tasoaki. Natu-muku bokana tasoaki masa tamoata bolingadi ratadi boli mata goalakadi ane be dabobolesi-kita. Be kita masa suri nugunugu darorokaki-kita bokana ki oasa dabagabaga-kita bokana be tatagatagadi. ¹⁵Kita tago iboadu bokai tamuzimuza. Tago. Kita nge bokai ka tamuzimuza kana: Reretaka mata-lo be pile moimoi be kalingodi nge tarangaki. Bokai masa kana moarunga taememaki nge Kristus ara-nao be taememaki be dalaba-tina. Kristus ka pangana neda. ¹⁶Be Kristus eruma masa kania moarunga tamoata-nao nge masa nediala be daedoki-matei. Be kania moarunga nge daebatai be teke-nala bokana dakaiboang. Bokaibe bong Kristus kania teke-teke ngaedi malipi nedi aniadi dipura daememaki masa Kristus tamoata nge ngalaba be ngalako-la. Labanga ngaedi nge reretaka mata-o be ngalaba be ngalako-la kana.

Soaki Oauoau Kristus-lo

¹⁷Tanepoa ara-nao be bokai mpile kana be ukai-tina be bokai ura-kaming; Moaki tamoata Nanaranga pilenga tago ditagatagadi disukoaki bokana kasukoaki. Maka ma tamoata Nanaranga pilenga tago ditagatagadi nge kana kalingodi tagotago ilodi dianiandi. ¹⁸Be ilodi moarunga nge dioabubu-tina, be ilodi tagona-tina muku dizama. Bokaibe tago iboadu Nanaranga soaki nena-lo dalako, maka ma nediala panganadi ipatungaki be ilodi nge diakakaidi be tago iboadu Nanaranga pilenga ilodia-lo dananga! ¹⁹Maia muzi ambe dirokaki-tina be maia dibebe. Be mata goalakadi moarunga nge ambe dikanabadi. Ilodia-lo nge mata goalakadiala daememaki kana direrere.

²⁰Ata kam tago bokainatuka be Kristus kakauataki! Tago. ²¹Kam moimoi be kalongoraki. Be pile moimoi be kalingo Iesus-lonalona tagadi dipura be sule-kaming ipura. ²²Bokainatuka sule-kaming ipura: Muzingaming toirairadi katagatagadi ka bokai raia-ming ipura, “Tamoata-ming toirairadi kamarokaki.” Tamoata-ming toirairadi ngaedi nge muzi goalakadi ono rerenga-ming kamamambuaki ka diara-leualeuadi. ²³Be ilo-ming be ilo-lelenaki neming nge eremoarungadi be databuli be oauoau dapura. ²⁴Tamoata-ming oauoau nge kolosi bokana omingo kamananga. Tamoata-ming oauoau ngaedi nge teadi Nanaranga-la bokana ka emakadi dipura. Be tamoata-ming ngaedi ka masa nediala be

mangata dananga-kaming kam moimoi be Nanaranga mata-nao adoado kasukoaki, be kam nge kusiming ratadi.

²⁵Boli mata kamarokaki-tina. Kam moarunga nge tarito-kaming pile kalingodia-la ane be kamararadi. Bakara, kita nge Kristus-doi tamoata be aine ne. ²⁶Nama-ming dira nge nama-ming ratingadi ngaedi moaki kalikitaki be muzigoala-lo dilakuaki-kaming. Nama-ming ratingadi oaikiki-la be kamarokaki. Moaki oabube dieno nibe ilako rairai.

²⁷Satang moakina-tina kalikitaki be isaringa-kaming. ²⁸Kaiko tamoata naita anakola-nao kusukoaki nge anako gorokaki, be gomalipi. Kana iauia ono tamoata dumanga teke goemaki be ono tamoata kana nedi tagotago godumadi. ²⁹Bong kapilepile nge moaki pile ono tamoata takadi goalangakadi kararangaki. Pile ono dumanga-la ka kamararangaki. Pile ono dumanga masa tamoata takadi dadumadi be dakaiboang be dalakola be ngaeno, be rakana direretaki nge daemaki. Bokai masa tamoata naita ilongoriko nge pile ono dumanga bokainaina dadumaia-tina.

³⁰Nanaranga Oli Spirit ne nge moaki kaemaki be ilo inodo. Maka ma Oli Spirit ka kilala omingo inanga kam Nanaranga tamoata be aine ne. Be bong Nanaranga ngazaza-kaming be ngarubetaki-kaming kananao masa Oli Spirit kilala ne ngae ngaduma-kaming. ³¹Bokaibe tamoata takadi ilodi aka-sururuiadi mata, nama-ra be ilo-ra mata, eung-ramo be tamoata takadi aradi goalangakadi mata nge kamarokaki-tina. Be tamoata takadi segeakadi mata moarunga nge kamasegeaki-tina. ³²Mata uia ngaedi kamatagatagadi: Tamoata takadi ilodi kamauari-uaridi be ilo-ming dauia-uiatakidi. Be giriki kaoa diemaki nge giriki nedi kamarokakiledi, Nanaranga-la Kristus ara-nao be giriki neming irorokakile-kaming bokana.

Malama-lo Soaki

5 ¹Kam moimoibe Nanaranga natu irereretaki-kamingtina. Bokaibe kamapipi be Nanaranga-la bokana kamasukoaki. ²Be soaki neming moarunga-lo nge reretaka mata ngaeneno, Kristus-la irereretaki-kita be kita kanabe imate bokana. Matenga ngaedi nge tabataba boaudi momona be tabataba maka Nanaranga irereretaki bokana.

³Kam nge Nanaranga tamoata be aine ne kusi-ming ratadi. Bokaibe pogiza-ramo mata, mata giriki odio dieno be kana kokoko nemadi mata nge moakina-tina muku teke mara-ming ieno. ⁴Pile goalakadi ono pogiza-ramo moaki kapilepile, pile goalakadi ono maianga, be pile kalingodi tagotago nge moakina-tina kapilepile. Pile goalakadi bokainaina nge moakina-tina teke mara-ming ieno. Nanaranga-la ka kamaperuperui. ⁵Maka ma pile ngaedi nge moimoi be kalingodi: Tamoata naita pogiza-ramo mata iememaki, maia muzi iememaki, be kana kokoko nemadi irerere nge tagona-tina iboadu anua ono Kristus be

Nanaranga datanepoa kanana-lo kana teke ngadoki be nganemi. (Kana kokoko rereretakadi nge moarupu rakekadi mata kata.)

⁶Pile kalingodi tagotago ane be tamoata teke ngabolesi-kaming takana! Kana-tina ngaedia-lo ka tamoata maka pile tago dilongolongo nge Nanaranga nama ratinga odio ibalabala. ⁷Bokaibe tamoata bokainaina nge moakina-tina kasaringadi. ⁸Maka ma kam neming-la nge toira oabubu-lo ka kasukoaki, ata kaituka ambe Tanepoa ungguma ne kapura, be ambe malama-lo kasoaki. Bokaibe tamoata malama-lo disukoaki bokana kamasukoaki. ⁹Maka ma malama-lo kasukoaki masa mata bokainaina daeno-kaming: muzi uia, muzi adoadodi be muzi kalingodi otioti. ¹⁰Kamapipi be muzi maka Tanepoa di-ilo-uaiaui nge kamaememaki. ¹¹Muzi goalakadi kalingodi tagotago maka oabubu mata nena-lo emakadi dipurapura nge kamasegeaki-tina. Ata kamapipi be mata goalakadi bokainaina nge malama-lo kamalakulakuaki. ¹²Kana maka komanga-lo be emakadi dipurapura nge mrangaki kana. Ata rangakadia-ma umaia-tina! ¹³Ata kana moarunga malama-lo lakuakadi dipurapura nge labudi zumzumkaki nge mangata-tina teadi dipurapura. ¹⁴Maka ma kana teke mangata-lo tea ipura masa ngatabuli be malama ngapura. Nge bokai ka pile tekedi bokai dieno, “Kaiko enoenom, gomarang-rake. Mate-lo be gomarang. Be Kristus omo ngapitikaoo.”

¹⁵Bokaibe soakinga-ming moarunga nge kamaitaita-tina uia. Moaki tamoata ngaongaodi bokana kasukoaki. Tamoata kauakaua bokana kamasukoaki. ¹⁶Kaituka bong ngaedi nge goalakadia-tina. Bokaibe rakana iauia teke ipura-kaming nge kamaemakia-soasoa. Moaki kateatea-ba be ilako. ¹⁷Moaki tamoata ngaongaodi bokana kasukoaki. Kamapipi be Tanepoa rerenga kamakauataki. ¹⁸Moaki dang kakai kasingsing be kaboangboang. Dang kakai kasingsing masa neming-la kamagamang-kaming. Kamapipi be Oli Spirit iloming-lo ngakauri. ¹⁹Be taritoka-ming kamararadi be moasi ono Nanaranga rakeaka ipurapura, moasi ono rabonga be moasi ratadi Oli Spirit itiking-kaming nge kamamoasimoasi. Iloming-lo be rakeaka muzi ane be Tanepoa kamamoasimoasini. ²⁰Bong moarunga-lo nge kana moarunga kadokidoki kana be Tanepoa neda Iesus Kristus ara-nao be Tama Nanaranga kamaperuperui.

Rotiroti Mangmang Nedi

²¹Kam Kristus kamatakutakuri bokana neming-la tamoata be aine takadi erumadi kamanangananga-kaming.

²²Kam aine rotiroti, roaming erumadi kamasukoaki, Tanepoa-la ermuma kasukoaki bokana. ²³Maka ma moane ka aine pangana kana, Kristus-la ‘sios’ pangana kana bokana. ‘Sios’ nge Kristus kania moarunga, be nge Kristus ka ‘sios’ Uketiketi ne. ²⁴Bokaibe aine rotiroti nge eremoarunga be roa moaneka eruma ngasukoaki, ‘sios’-la eremoarunga be Kristus eruma isukoaki bokana.

²⁵Moane rotiroti nge bokainatuka kamamuzimuzi: Roa-ming kamarereretakidi, Kristus-la ‘sios’ ne irereretaki, be ‘sios’ ne kanabe nena-la imate bokana. ²⁶Kristus bokai imuza be ono ‘sios’ ne idoki be Nanaranga itabangkani. Tago ramoramo-ba be Nanaranga itabangkani. Tago. Ne pile ne ane be dang oti iaka-goazai be Nanaranga itabangkani. ²⁷Bokai masa ‘sios’ kulanglang, ilo goaza-moke be adoadona-ba giriki tagotago be ngadoki be nena-la ngani. ‘Sios’ bokainaina nge Nanaranga-la kusi rata bokana be giriki ne tagotago. ²⁸Bokainatuka-la, kam moane rotiroti nge roa-ming kamarereretakidi neming-la karereretaki-kaming bokana. Tamoata naita roa irereretaki nge nena-la ka irereretaki. ²⁹Bokai kamakaua: Tamoata tago teke nena-la ibibibiraki. Tago-tina. Izamaizama nge nena-la iakolakolangi be iadoadoraki, Kristus-la ‘sios’ ne ibasabasaki bokana. ³⁰Maka ma kita nge Kristus tamoata. ³¹Nanaranga-la ‘Buku’ ne ipile bokana, “Labu ngaenao ka moane tama be tina ngaperekidi be roa diaru teke dapuraru. Diarua-ra rua, ata ambe teke.” ³²Nge moimoi pile tekedi labudi zuzumkaki nge makare pile ngaedia-lo dieno, ata ngau Kristus be ‘sios’ ka urarangaki-diaru. ³³Be pile ngaedi nge kam omingo dilako be. Moane moarunga nge roadi darereretakidi, nedia-la direreretakidi bokana. Be aine moarunga nge roadi damuamuakidi.

Kipi Be Kamoang Be Natu

6 ¹Kam natu, malipi ne-ming nge Tanepoa ara-nao be tama-ming be tina-ming pilengadi kamalongolongo. Maka ma nge muzi iauia ka kaememaki. ²Nanaranga ‘Buku’ nena-lo pile bokai dieno, “Tama-ming be tina-ming kamamuamuakidi.” Nanaranga mata ne moarunga-lo nge mata-la ngae ka matamatanatuka rangaka ipura masa alauri kalingo otioiti. Be ono kaua uia ngapura kana nge mata ngae bokainatuka bataia ipura, ³“Bokai masa kana moarunga kaememaki nge dauiaua-kaming, be masa uanana sasalaga-tina kateka ngaenao kamasoaki.”

⁴Be kam kamoang be kipi nge natu-ming moaki sesu baituka-ba kabasakidi be namadi dira. Moaki-tina. Tanepoa mata nena-lo kamasikengkengi be kamasingarangaradi.

Dududu Be Bibiadi Kandi

⁵Kam dududu nge bibiadi neming kateka-onoaona taburi-ra be resesabu-lo be pilengadi kamalongolongo. Izamaizama nge muzi uia-la kamaememakidi, suri Kristus ka kamalipilipini bokana. ⁶Moaki bong ditete-kaming-la ka muzi uia kaememaki be ono dapilepile kam malipilipi uia. Moaki-tina. Bong moarunga nge Kristus dududu kana bokana be ilo-ming eremoarungadia-lo be Nanaranga rerenga kamatatagadi. ⁷Sakuli-lo be malipi neming kamaememaki. Ilo-ming bokai kamanangananga, “Nge tago kateka tamoata ka kimalipilipini.

Tago. Nge Tanepoa ka kimalipilipini.” ⁸Bakara, kam kakaua-doi: Tanepoa masa ngataguraki be tamoata moarunga malipi uia nangatadi diemaki nge zazanga uia ngandi. Dududu kata ki tamoata rerengana-lo isukoaki kata nge masa zazanga nedi ngandia-doi kana.

⁹Be kam dududu bibia kandi nge dududu neming nge muzi uia-lo kamababasakidi. Moaki kakataburi-raradi. Ilo-ming kauakaua: dududu kana-ming zaiza Biabiadi kanaming-tina nge lang anua-lo isoaki. Be ngai mata ne nge bokai: tamoata moarunga nge suridi tekedi bokana ibabasakidi.

Nanaranga Kana Ono Eunga Ne

¹⁰Pile negu ono mambuaki kana nge bokai: Tanepoa ono kamakaiboang be kaiboang ne kaiboangdi ane be neming-la kamakaingaki-kaming. ¹¹Kana ne-ming ono eunga moarunga Nanaranga iang-kaming nge omingo kamananga. Bokai masa kamakai be Satang ngabolesi-kaming kana nge iboadu ngai zaiza kamaeringaki. ¹²Maka ma nge tago kateka tamoata zaiza ka taeunung! Tago-tina. Nge mariaba goalakadi kaiboangdi lang-lo disukoaki zaiza ka taeunung. Kaiboang ma ngaedia-re: tamoata goalakadi dimuamua, tamoata goalakadi kaiboang nedi otioti be kaiboang goalakadi kaituka kateka oabubu-kania ngaenao dieno-re! ¹³Bokaibe Nanaranga kana ono eunga ne kamadoki be omingo kamananga! Be alauri bong goalaka ipura masa kamaboadu erekei neming eung ieluaki nge kamatalari be kamaeung-budu. Be alauri eung-ra ngamanubu, ata kam masa kamakai be kamaduasare.

¹⁴Bokaibe kamakatiuana be kaikai kamatui. Pile moimoibe kalingo kamadoki be angapi bokana soamingo kamauauri be ono kamaduasare be kamatui. Nanaranga mata-nao ado mata nge kamadoki be bara bokana barabara-mingo kamanangai. ¹⁵Be kamakaluka uia be Pile Uia ono anua-uia dokinga nge ae-sukuma bokana kamanangai be ono kamaduasare. ¹⁶Bong moarunga-lo nge lama uniangaming numbala neming bokana kamabazibazi. Bokai masa bong Satang io ne purupururuidi oti ipana-kaming masa numbala ngae ngaumoatedi. ¹⁷Bong ono Nanaranga tamoata moarunga ngauketidi kana nge boai ono eunga bokana pangana-mingo kamanangai. Be Nanaranga pile ne nge asi ono eunga bokana kamadokidoki. Asi ono eunga ngae nge Oli Spirit ka iang-kaming. ¹⁸Kana moarunga ngaedi nge rabo ane be Nanaranga duma ne kamakelikeliki. Bong moarunga-lo nge Oli Spirit-lo be rabo be sinau moarunga oti be kamaraborabo. Kana ngaedi ilo-ming daniandi be mata-ming poapoara-la be moaki ilo-ming diaka. Be Nanaranga tamoata be aine ne kanabe izamaizama kamaraborabo.

¹⁹Ngau kamaraborabo-na be. Bokai masa bong aoa-gu mkakati be mpile kana masa pile aniagu ngapura be mkaiboang be ramoramo Pile

Uia labu zumzumkaki mnagupasiki. ²⁰ Maka ma ngau nge Pile Uia ngae aoa bokana, be ege-ege ara-nao be upilepile. Nge bokai ka lili-nao be uaura-lo usoaki. Bokaibe kamaraborabo-na be mkaiboang be masa ramoramo mangata Pile Uia ngae mrangarangaki.

Suri-Uia Alalaurituka

²¹ Tikikus masa ngapura be rangakagu moarunga ngarangaki be kamalongo. Ngai taritokada iauia, be Tanepoa malipi nena-lo nge ngai malipilipi iauia-tina. Bokaibe ngapuraka-kaming masa soakingagu be rakana uememaki nge ngarangaki-kaming. ²² Nge bokai ka unepi be makara ngapura kana. Makara ngapura masa makare soakingama ngarangaki-kaming. Bokai masa ilo-ming ngaka-kaidi.

²³ Tama Nanaranga be Tanepoa Iesus Kristus iboadu ilo-uia ne be reretaka ne lama uninga zazaiza nge taritokada moarunga ngandi.

²⁴ Be tamoata moarunga maka reretaka mata tago manubunubu oti be Tanepoa neda Iesus Kristus direreretaki nge Nanaranga iboadu marou ne tadokidoki-ba ngandi.